

Nordisk Studentersangerstævne. 1.400 sangere opførte Carl Orffs verdslige middelalder-kantate Carmina Burana.

Lydmuren

Af BO BJØRNVIG

HELT primitivt var det antallet af korsangere, der lokkede: 1.400 (fjorten hundrede). Hvordan placerer man dem? Hvordan lyder så mange stemmer på een gang?

Det foregik i Brøndbyhallen, som ligger så langt fra alting, at kun den store himmel og aften solen retfærdiggjorde det. Hvor absurd det end lyder, så var der Skagenlys over hallen, når man sad i vestsolens vandrede stråler i vestibulen. For så at gå ind i den kolosale hule, hvor antallet af tilhørere nok var 4.000-5.000, altså kun tre tilhørere per optrædende.

Det mørkelagte kor anedes bag et gennemsigtigt scenetæppe der strakte sig gennem halvdelen af hallen på langs. Kor og orkester var opmarcheret langs denne langside og fyldte vel en tredjedel af hallen. Orkesteret var placeret ude i højre hjørne, hvor det nærmest lignede et kammerensemble.

Mens vi ventede på Dronningen, afsløredes der liv bag tæppet, hvor koret blitzedede løs og viste, at de optrædende var lige så overvældende.

En voldsom hyssen annoncerede Dronningens ankomst, men i stilheden, hvor man kunne høre en knapenål falde – selv hosterne holdt inde (de kan altså godt!) – lød i stedet en mobiltelefons cikadotone, og hele hallen brølede af grin. Spændingen skulle lettes.

Dronningen indtog sin plads – nær os, så vi må have fået gode pladser. Dirigenten Tamas Vető gik på podiet, stilheden sænkede sig, på nær hosterne, der synes at reagere på dirigentstokken med en slags betinget refleks.

Tæppet faldt, lyset tændtes på 1.400 ansigter, til højre et uendeligt antal mandlige pingviner, de fleste med studentertuher, og til venstre kvinderne i spraglet galaflor, kun få med huer. De stod på nakken af hinanden fra gulv til loft som på et vanvittigt forvokset skolebillede og oplod rosten som med een mund. Virkningen var overvældende, tårerne pressede straks på, og man tænkte for pokker, varer det

ved, bryder man jo sammen. Det gjorde det ikke, desværre, men det varede »Gæsternes indtog på Wartburg« tid. Om det var Wagners skyld eller åbningschokket ved jeg ikke, for allerede under Griegs »Sangerhilsen« aftog tårerpresset og under hovedværket, Carl Orffs »Carmina Burana«, truede sindsbevægelsen ikke for alvor.

Men flot var det med en formidabel stereo-virkning – primitiv som i stereopladerens barndom, hvor koret var i den ene højtaler og orkestret i den anden. Det virkede som et mægtigt levende lydtabet, hvor lyden af kvindestemmerne fulgtes af bevægelse i det spraglede tæppe, ligesom mændenes indsats fik pingvinerne i bevægelse.

Orkestret lød derimod, som det spillede med sordin, fint og klart gik det igenem, men koret havde klart vægtfordelen. Det var det, man betaget stirrede på hele forestillingen igennem i et forsøg på at fatte og overskue så mange personer, prøve at skelne hver enkelt og finde een at kigge på i massen, for så for det meste at opgave og lade sit blik opluge af menneskehavet.

Carl Orff er blevet beskyldt for at have nazistiske sympatier, hvilket ikke skal lægges hans musik til last, som bygger på middelalderlige melodier, men man forstod den voldsomme forførende virkning af det kontrollerede masseopbud, hvor mange tusinde struber siger den samme lyd på een gang.

De tre solister, Anne Margrethe Dahl, Guido Pævatalu og Gert Henning-Jensen sang så spagt, at man længtes efter en Birgit Nilsson, der kunne synge salen op. Ligesom orkestrets soloinstrumenter pippede de som en enkelt fugl langt ude i skoven. Kun koret var massivt nærværende, naturligt nok. Alligevel var der også noget enestående ved disse enkle solostemmer i rummet – alt havde sin præcise placering i det store lydbillede som i en overdreven stereogengivelse, ikke bare horisontalt, men også vertikalt. Altså ægte tredimensionalt »stereo« i et enkelt mønster på et umådeligt stort lyd-tæppe.

Med hostene som huller i tæppet. Og nu vi er ved forstyrrelserne: Hvorfor tror forældre, at de kan tage små børn med til koncert – skal de have det ind med modermælken? Det gik, som det må gå – familien gik efter ti minutter.

CARL Orff satte de gamle bayerske studentersange i musik i trediverne. De er skrevet på middelalderlatin, tysk og fransk og menes forfattet af »bortløbne studenter« og gejstlige. Bortløbne, fordi teksterne er så bramfri, Her nogle eksempler i Niels J. Holms oversættelse: På Kroen: »Mit indre brænder i voldsom vrede/jeg taler med bitterhed til mig selv./Jeg er gjort af samme stof som aske,/jeg er som et blad, som vinden leger med.« »Som ungdommen vandrer jeg den brede vej,/og jeg vikleles ind i laster og glemmer dyden./Jeg begærer lysten-/langt mere end frelsen./Død i sjælen søger jeg kødets lyst.« Og så svane-sangen: »Engang var jeg søens pryd/-og var smuk at se på/ – dengang var jeg en svane!/Elen-dige, elendige,/nu er du sort og gennemstegt! Spiddet drejer rundt og rundt,/mit ligbål svider mig stærkt,/og nu kommer stegemesteren. Elendige..... Nu ligger jeg på fadet/ – og flyver ingen steder/jeg ser kun tænder, der løber i vand./ Elendige.... Smukkere kan det ikke siges!

OVER 30 kor deltog i dette nordiske studentersangerstævne, hvor de baltiske stater nu er med: Fire deltog fra Estland og ét fra Litauen og ellers seks fra Danmark, ni fra Finland, seks fra Norge og tre fra Sverige. Tamas Vető dirigerede smukt og disciplineret – uden for voldsom dynamik og uden at lade de 1.400 give helt los – og Sjællands Symfoniorkester spillede pænt. Som var det ikke nok, deltog også Medlemmer af Københavns Drengekor. Små var de i forvejen...

En særegen oplevelse at stå med lydmuren – og kravle rundt på den.

Carl Orff: Carmina Burana. Nordisk Studentersangerstævne, Sjællands Symfoniorkester under ledelse af Tamas Vető. Brøndbyhallen den 13. april.

